

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Principiile serviciilor publice pentru stabilitatea ordinii democratice”

(aviz exploratoriu elaborat la solicitarea Președinției germane)

(2021/C 56/03)

Raportor: **Christian MOOS (DE-III)**

Coraportor: **Philip VON BROCKDORFF (MT-II)**

Solicitarea Președinției germane a Scrisoarea din 18.2.2020
Consiliului

Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Decizia Biroului	17.3.2020
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Data adoptării în secțiune	11.11.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	2.12.2020
Sesiunea plenară nr.	556
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/abțineri)	220/0/15

1. Rezumat

1.1. Președinția germană a Consiliului UE a solicitat CESE să emită un aviz referitor la principiile serviciilor publice din statele membre, care trebuie să se aplice cu scopul de a garanta valorile fundamentale esențiale ale democrației și statului de drept, și la condițiile în care, în perioade de criză, aceste principii joacă rolul de stabilizatori automați ai democrației și statului de drept.

1.2. Timp de peste un deceniu, UE s-a confruntat cu crize grave, inclusiv lupta împotriva terorismului, criza financiară globală și criza economică, criza sistemului european comun de azil, criza din domeniul mediului și al climei, și pandemia de COVID-19. Existența unor servicii publice eficiente este crucială în gestionarea crizelor, garantând siguranța publică și securitatea aprovizionării prin asigurarea accesului la aceste servicii, pe baza principiului accesului egal și a universalității garantate.

1.3. Din cauza stării de urgență, a fost necesar să se limiteze temporar drepturile fundamentale în unele din aceste situații excepționale de criză. Pentru a garanta că astfel de măsuri sunt justificate și proporționale, serviciile publice trebuie să abordeze provocarea de a găsi un echilibru între interferența în drepturile fundamentale și respectarea statului de drept, asigurând legalitatea tuturor acțiunilor administrative.

1.4. În ceea ce privește amenințările la adresa democrației și a statului de drept în întreaga lume și în UE, serviciile publice au o funcție de protecție, pentru că pot refuza să se supună instrucțiunilor nelegitime și să susțină valorile europene și statul de drept. Prin respectarea principiilor de bază – obiectivitate, integritate, transparență, respect pentru ceilalți și angajamentul față de Uniunea Europeană și cetățenii săi –, serviciile publice reprezintă piloni ai democrației și un bastion împotriva populismului.

1.5. Pentru a garanta că serviciile publice din Europa acționează în toate situațiile de criză ca stabilizatori automați, valorile europene consacrate în tratatele UE, Carta drepturilor fundamentale a UE, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului, garanțiile statelor membre privind drepturile fundamentale și drepturile omului înscrise în constituțiile naționale, precum și valorile comune ale Uniunii în ceea ce privește serviciile de interes economic general, în sensul articolului 14 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), astfel cum este prevăzut în Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), Protocolul nr. 26 privind serviciile de interes general, trebuie să inspire practicile administrative la nivel european și, în conformitate cu constituțiile lor respective, în toate statele membre ale UE.

1.6. În plus, CESE subliniază că serviciile publice funcționale de la toate nivelurile din UE necesită competențe și resurse umane, tehnice, materiale și financiare, condiții de lucru adecvate și un nivel suficient de remunerare și de dialog social, pentru ca funcționarii publici să-și îndeplinească sarcinile care le-au fost atribuite și să funcționeze ca un stabilizator automat.

1.7. Statele membre sunt singurele responsabile pentru serviciile lor publice, pe care le organizează în conformitate cu principiile lor tradiționale și cu dreptul lor constituțional. Fără a aduce atingere acestui principiu, CESE pledează pentru un cadru juridic european eficient (inclusiv sancțiuni) care să garanteze respectarea deplină de către toate statele membre a democrației și a statului de drept, în conformitate cu criteriile de la Copenhaga, care reprezintă o bază necesară pentru buna conduită a administrațiilor din UE și din statele sale membre.

2. Problematică, definiții și obiectivul avizului

2.1. În cadrul Uniunii Europene, nu există o definiție unică a noțiunii de serviciu public. În sensul prezentului aviz, CESE consideră drept servicii publice diferitele servicii publice administrative și suverane, inclusiv pe cele de natură industrială și comercială, puse în slujba interesului general la nivel național, regional și local.

2.2. Serviciile publice garantează valorile democratice fundamentale, inclusiv respectarea drepturilor fundamentale și a drepturilor omului, puterea constituantă a poporului, separarea puterilor în stat, independența justiției, responsabilitatea guvernului, pluripartitismul, dreptul la exprimare și cel de opoziție, libertatea presei, interzicerea discriminării, drepturile minorităților și legalitatea acțiunii administrative. Pentru UE, aceste valori fundamentale sunt consacrate ca valori europene, în special la articolul 2 din TUE și în Carta drepturilor fundamentale.

2.3. Noțiunea de „stabilizatori automați” este preluată din teoria economică. Prin analogie cu modul în care acestea sunt definite, principiile serviciului public sunt considerate stabilizatori automați care protejează valorile fundamentale ale democrației, în special în perioade de criză.

2.4. Obiectivul acestui aviz constă în a identifica criteriile și a formula recomandări la nivel european pentru ca serviciile publice supuse legislației naționale să poată funcționa ca elemente stabilizatoare ale democrației și statului de drept. Este vorba despre recunoașterea valorii esențiale a serviciilor publice funcționale în apărarea valorilor fundamentale ale democrației și statului de drept în Europa.

2.5. Serviciile publice funcționale, care să favorizeze în mare măsură o societate dinamică, o economie productivă și colaborarea bazată pe încredere între partenerii sociali sunt indispensabile atât pentru persoanele fizice, cât și pentru persoanele juridice. În acest proces, serviciile publice îi tratează pe toți cetățenii în mod egal, garantând accesul liber al tuturor la învățământ de calitate, servicii sociale, îngrijiri medicale, locuințe, alimentare cu apă și energie electrică și servicii poștale, printre altele, fără discriminare pe bază de sex, origine etnică, religie, convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

2.6. Serviciile publice au un rol esențial în menținerea ordinii democratice, pe care nu o pot garanta fără pluralism politic, libertate de exprimare, democrație, drepturi pentru societatea civilă și organisme intermediare, cum ar fi sindicatele. Ele sunt parte integrantă a democrațiilor. Împreună cu alți actori democrațici, ele garantează progresul social.

3. Perioadele de criză: o provocare pentru democrație și statul de drept

3.1. Democrația și politica de criză

3.1.1. Cu precădere în situații de criză este esențial să se acorde sprijin, de exemplu, persoanelor vulnerabile în urma crizei, indiferent dacă este vorba despre persoane fizice sau juridice, conform unor criterii clare care să urmărească egalitatea în fața justiției și, de asemenea, să li se permită persoanelor și grupurilor defavorizate să aibă, la rândul lor, acces la ajutor.

3.1.2. Orice eventuală restricționare a drepturilor fundamentale întemeiată pe o situație de urgență cauzată de o criză excepțională trebuie să fie justificată, temporară, proporțională și autorizată într-un cadru clar stabilit de un parlament ales în mod democratic. Cu siguranță, o justiție independentă oferă protecție față de actele administrative nejustificate, însă democrația nu poate funcționa pe termen lung fără ca cetățenii să beneficieze de toate drepturile lor. Autoritățile legislative, administrațiile și serviciile publice trebuie nu numai să acționeze în conformitate cu drepturile fundamentale, ci să fie și garanții acestora.

3.1.3. Obligația de imparțialitate a funcționarilor publici reprezintă una dintre condițiile prealabile ale tratamentului egal acordat tuturor utilizatorilor și ale prevenirii discriminării. Aceasta trebuie să fie garantată în toate statele membre, pentru a-i proteja pe funcționarii publici de populism.

3.2. *Terorism și măsuri guvernamentale de combatere a terorismului*

3.2.1. După 11 septembrie 2001, dacă nu chiar mai devreme, a fost dificil să se găsească un echilibru între garantarea libertăților, pe de o parte, și securitatea eficace, pe de altă parte. Este vorba despre o provocare deosebită și pentru serviciile publice, întrucât protejarea libertăților fundamentale și a statului de drept, pe de o parte, și noile competențe executive, pe de altă parte, pot intra în conflict.

3.2.2. Tocmai punerea în aplicare eficientă a monopolului statului asupra utilizării forței duce la concretizarea exercițiului de echilibru între atingerile aduse drepturilor fundamentale și prevenirea riscurilor pentru securitate, nu doar pe plan abstract, ci și în situații cotidiene. În acest sens, serviciile publice trebuie să dispună de personal cu formare adecvată și de resursele necesare pentru a-și desfășura activitatea, respectând dreptul la libertate. Trebuie instituite garanții pentru a preveni orice abuz al unei autorități publice și pentru a asigura dreptul de sesizare împotriva acțiunilor care depășesc domeniul de competență al misiunii de serviciu public, fie printr-un act legislativ, fie de către persoane fizice.

3.2.3. Serviciile publice garantează menținerea ordinii publice. În acest context, ele trebuie să găsească un echilibru între securitate și protejarea drepturilor fundamentale, în cadrul garantat de principiul exercitării adecvate a puterii de apreciere.

3.2.4. Alături de organizațiile societății civile și diferitele servicii sociale independente, serviciile publice reprezintă un pilon fundamental în prevenirea radicalizării extremiste, a violenței și a intoleranței, în promovarea democrației și coeziunii sociale și în apărarea valorilor europene. Acest lucru se aplică cu precădere în cazul învățământului public.

3.3. *Criza financiară mondială și criza datoriilor*

3.3.1. Măsurile de austeritate aplicate ani de-a rândul în urma crizei financiare mondiale și a crizei datoriilor au afectat serviciile publice și au avut repercusiuni negative asupra eficienței activităților lor.

3.3.2. Această perioadă ne-a învățat că reducerea datoriei pe termen scurt nu trebuie să implice neapărat privatizarea serviciilor de interes general.

3.3.3. Garantarea permanentă și fiabilă a accesului liber la servicii de interes general de calitate ar trebui asigurată la nivel european; în special în perioade de criză, aceste servicii își demonstrează, datorită acestei continuități, rolul de amortizoare sociale puternice.

3.3.4. Serviciile publice eficiente și funcționale contribuie în mod semnificativ la menținerea unui nivel adecvat al cheltuielilor publice. Eficiența nu înseamnă „reducerea rolului statului”, de vreme ce o funcționare inadecvată provoacă o creștere globală a costurilor sociale și economice.

3.3.5. Serviciile publice care dispun de personal instruit și de resursele materiale necesare contribuie la prevenirea crizelor viitoare, datorită unei aplicări eficiente a regulilor. Un exemplu în acest sens îl constituie situația în care o administrație luptă cu succes împotriva evaziunii și a fraudei fiscale și asigură veniturile publice sau în care se asigură supravegherea eficientă a sectorului financiar.

3.4. *Criza sistemului european comun de azil*

3.4.1. Din 2015, Europa a înregistrat o creștere accentuată a numărului de refugiați. Serviciile publice eficiente, în tandem cu angajamentul societății civile, sunt esențiale pentru soluționarea acestei provocări. CESE subliniază că dreptul de azil și dreptul internațional aferent trebuie garantate în toate statele membre ale UE și că trebuie definitivat sistemul european comun de azil.

3.4.2. Este necesar să se pună în aplicare o soluție paneuropeană în situația în care capacitățile serviciilor publice sau ale unuia ori ale mai multor state membre de a soluționa problemele sunt insuficiente, cu scopul de a li se garanta refugiaților protecția adecvată a drepturilor fundamentale ale omului, în special la punctele de intrare în UE. Trebuie să se asigure că serviciile publice din întreaga Uniune respectă valorile europene în îndeplinirea sarcinilor lor.

3.4.3. În cazul în care serviciile publice ale unui stat membru acționează în numele tuturor statelor membre, sarcina aferentă trebuie distribuită în mod echitabil. În paralel, este esențial ca, în această privință, să se garanteze o protecție maximă a drepturilor fundamentale și a drepturilor omului, precum și respectarea valorilor europene.

3.4.4. Interoperabilitatea digitală a sistemelor de control la frontieră trebuie să respecte regulile privind protecția datelor cu caracter personal. UE trebuie să garanteze respectarea protecției datelor cu caracter personal de către toate administrațiile din toate statele membre.

3.5. Criza de mediu și criza climatică

3.5.1. Serviciile publice sunt importante pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și pentru implementarea Pactului verde european. Serviciile publice pot acționa drept catalizatori ai schimbării, prin inițiative și politici care țin seama de mediu, în domeniul achizițiilor publice și al practicilor de lucru.

3.5.2. Transformarea ecologică este și o chestiune de justiție socială. Pentru ca repartizarea sarcinilor să fie acceptabilă, sunt indispensabile o repartizare echitabilă și aplicarea nediscriminatorie a obligațiilor.

3.5.3. Serviciile publice pot aplica sisteme de stimulare și pot propune noi servicii, în special în domeniul mobilității, al aprovizionării și al securității energetice. Sustenabilitatea și neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon sunt, de asemenea, principii fundamentale, de care UE trebuie să se asigure că sunt respectate de toate serviciile publice din Europa.

3.6. Pandemia de COVID-19

3.6.1. Conflictul între libertate și securitate, între drepturi și starea de urgență se face din nou simțit în timpul crizei de COVID-19. Fiecare persoană este vizată în mod egal de riscuri și de restricționarea drepturilor fundamentale.

3.6.2. Serviciile publice și membrii personalului acestora se află în prima linie în lupta împotriva virusului. În toate situațiile, trebuie garantată sănătatea publică, prevenirea riscurilor și securitatea aprovizionării.

3.6.3. Criza de COVID-19 demonstrează în ce măsură statele membre și cetățenii lor au nevoie de servicii publice reactive, performante, finanțate adecvat și moderne. O criză gravă poate impune luarea rapidă a unor decizii. Aceste decizii trebuie să fie justificate și nu pot eluda controlul democratic. În caz contrar, ar risca să afecteze negativ democrația. Tendința de a respecta normele descrește în cazul lipsei legitimității. Guvernele trebuie să beneficieze de încrederea societății, pentru a acționa rapid în perioade de criză și trebuie să se sprijine pe eficiența serviciilor publice. În calitate de componentă administrativă a puterii executive, serviciile publice au nevoie ele însele de încredere, pentru a putea aplica eficient deciziile.

3.6.4. Pandemia a demonstrat că este necesar ca serviciile publice să dispună de personal bine pregătit, de resurse și rezerve suficiente. Recunoașterea caracterului fundamental al misiunilor serviciilor publice justifică remunerarea corespunzătoare a funcționarilor publici, fiind necesar să li se aplice standarde sociale minime în întreaga Europă. Numeroase state membre se confruntă cu probleme demografice care trebuie luate în considerare, în măsura în care, în competiția pentru a-i atrage pe „cei mai buni”, serviciile publice trebuie să rămână sau să devină atrăgătoare din punct de vedere financiar.

3.6.5. Calitatea principiilor serviciului public și condițiile adecvate de muncă pentru funcționarii publici, inclusiv un dialog social corespunzător și un climat democratic, sporesc încrederea cetățenilor în administrațiile lor.

3.6.6. În ultimul timp, toate statele membre au restrâns, în funcție de capacitatea lor de a garanta dreptul la viață și la integritate fizică, alte drepturi fundamentale într-o măsură nemaîntâlnită în regimurile democratice. Aceste măsuri fără precedent trebuie să fie doar temporare și să fie reanalizate regulat de parlamentele alese.

3.6.7. Serviciile publice au nevoie de decizii guvernamentale explicite, de claritate și securitate juridică. Principiul transparenței și al bunei administrări pe care UE și-l aplică sieși ar trebui să fie un principiu a cărui respectare ar trebui să o garanteze și la nivelul tuturor serviciilor publice din Europa.

3.6.8. Numeroase servicii publice au sarcina de a lupta împotriva consecințelor economice și sociale ale crizei. Împreună, ele demonstrează concret valoarea esențială a unei gestionări eficiente în perioadă de criză.

4. Serviciile publice în calitate de stabilizatori automați

4.1. Pentru ca o administrație să poată juca rolul de stabilizator automat, ea trebuie să fie funcțională în toată UE, prezentă la nivel european, național, regional și local și trebuie să dispună de competențele și resursele umane, tehnice, materiale și financiare necesare pentru a îndeplini sarcinile încredințate.

4.2. Cu excepția nivelului european, nu este necesar ca repartizarea sarcinilor între diferitele niveluri să fie supusă unei reglementări armonizate în întreaga Uniune, ci, mai degrabă, să se țină cont de condițiile proprii fiecărui stat membru, cu scopul de a garanta practici administrative eficiente.

4.3. Statelor membre le revine sarcina de a decide cu privire la caracterul public sau privat al diferitelor lor servicii. În acest sens, trebuie să se garanteze că eventualele neajunsuri ale prestatorilor de servicii privați sau publici în perioade de criză nu reprezintă riscuri la adresa securității publice sau a securității aprovizionării.

4.4. Dacă toate serviciile publice respectă riguros principiile legalității acțiunii administrative, proporționalității și egalității de tratament și aplică dreptul la o bună administrare, acestea stimulează încrederea în statul de drept și în democrație și consolidează reticența față de promisiunile populiste.

4.5. Serviciile publice care dau dovadă de transparență contribuie într-un mod esențial la lupta împotriva corupției și, astfel, la fiabilitatea și rentabilitatea serviciilor. Încrederea este consolidată prin respectarea principiilor fundamentale ale serviciilor publice din Europa, prin disponibilitatea și competența acestora și, de asemenea, prin accesul facil la organele de control independente.

4.6. Dacă aplică principiile într-un mod adecvat, serviciile publice asigură o funcție de redistribuire și de protecție, în special în ceea ce privește respectarea drepturilor fundamentale și a drepturilor omului de către guvernele și autoritățile legislative de la toate nivelurile, în sensul că pot să refuze instrucțiunile ilegite și, astfel, să protejeze democrația și statul de drept.

4.7. Învățământul public trebuie să aducă o contribuție majoră prin transmiterea valorilor europene și prin întreținerea unei culturi civice democratice. Educația formală este un serviciu public în sine, în special în pregătirea cetățenilor de mâine.

4.8. Actuala pandemie demonstrează în ce mod supraîncărcarea unui sistem sanitar poate aduce atingere demnității umane și cât este de important să existe un personal și resurse medicale suficiente.

4.9. Autoritățile de protecție socială funcționale, care oferă acces liber și nediscriminatoriu la serviciile de securitate socială, consolidează încrederea în statul de drept. Serviciile publice constituie, în acest context, expresia solidarității sociale.

5. Principiile serviciilor publice în Uniunea Europeană

5.1. Statele membre sunt și vor fi singurele responsabile pentru serviciile lor publice respective, pe care le organizează în conformitate cu principiile lor tradiționale și în conformitate cu dreptul lor constituțional. Fără a aduce atingere acestui principiu, având în vedere amenințările la adresa democrației și a statului de drept în întreaga lume și, din păcate, și în Europa, sunt necesare principii și garanții europene comune pentru ca funcția publică și serviciile publice să rămână garanții ai democrației și ai statului de drept.

5.2. CESE pledează pentru un cadru juridic european eficient, care să garanteze conformitatea deplină cu criteriile de la Copenhaga (criteriile de aderare la UE începând cu 1993 pentru toate statele membre). Cadrul ar trebui să prevadă posibilitatea de aplicare a unor sancțiuni.

5.3. Pentru toate serviciile publice din cadrul Uniunii și al statelor membre, valorile europene consacrate în tratatele UE, Carta drepturilor fundamentale, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și garanțiile statelor membre în materie de drepturi fundamentale și drepturile omului înscrise în constituțiile naționale inspiră practicile administrative.

5.4. Valorile comune ale Uniunii în ceea ce privește serviciile de interes economic general, în sensul articolului 14 din TFUE, astfel cum se prevede în TUE, Protocolul nr. 26 privind serviciile de interes general, prezintă orientările pentru activarea principiilor serviciului public în toate statele membre.

5.5. Serviciile publice din statele membre ale UE, în toată diversitatea lor, trebuie să respecte trei principii: neutralitatea, aplicarea legii și ordinii, transparența. Deficiențele în independența sistemului judiciar și modificările constituționale care subminează principiile menționate mai sus ale serviciului public și, prin urmare, principiile tradiționale ale serviciilor publice trebuie să conducă la sancțiuni eficiente.

5.6. În conformitate cu principiul neutralității, trebuie garantat accesul la servicii publice pe baza principiului accesului egal și al universalității garantate. Accesul la aceste servicii trebuie să fie garantat integral și pentru categoriile sociale care întâmpină dificultăți în acces, precum persoanele cu handicap, minoritățile și cei care trăiesc în regiuni rurale.

5.7. Legalitatea tuturor practicilor administrative este esențială; legile și directivele nu pot fi contrare ordinii constituționale sau valorilor europene. Ele trebuie, printre altele, să respecte principiile proporționalității, tratamentului egal și exercitării adecvate a puterii de apreciere.

5.8. Serviciile publice pun în practică dreptul la o bună administrare și acționează într-un mod transparent, pentru a permite controlul public asupra puterii executive. Ele garantează un acces liber la informațiile administrative și răspund fără rezervă solicitărilor de informații. Excepțiile trebuie interpretate strict.

5.9. Serviciile publice sunt obligate prin Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției și adoptă toate măsurile necesare pentru lupta împotriva acesteia. Totodată, pun în aplicare recomandările din rapoartele anticorupție ale Uniunii.

5.10. Serviciile publice sunt ghidate exclusiv de un principiu civic democratic. Rolul unei societăți civile și al unei opoziții politice eficace și structurate este de o importanță capitală pentru respectarea acestui principiu.

5.11. Personalului din serviciile publice trebuie să i se garanteze protecția prevăzută de lege și securitatea, astfel încât să poată refuza să se supună instrucțiunilor de serviciu ilegite și să poată depune plângeri în mod corespunzător. Acest lucru contribuie la buna funcționare a serviciilor publice și constituie o garanție pentru democrație și pentru apărarea interesului general în situații de corupție, fraudă sau abuzuri.

5.12. Directiva europeană privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii se aplică personalului din serviciile publice. Astfel cum s-a susținut în Avizul SOC/593 al CESE „Consolidarea protecției avertizorilor la nivelul UE”⁽¹⁾, posibilitatea de a avertiza autoritățile competente (care nu sunt mass-media sau societatea civilă) la nivel intern sau extern rămâne la latitudinea avertizorului.

5.13. Trebuie, de asemenea, să se asigure menținerea pe viitor a posibilității contactului direct, în ciuda digitalizării serviciilor: aceasta vizează toate serviciile publice – locale, regionale și naționale –, astfel încât sprijinirea persoanelor vulnerabile (persoane vârstnice, persoane sărace, migranți etc.) să se realizeze prin contact individual, iar digitalizarea să nu reprezinte pentru aceste categorii de populație un factor suplimentar de excludere.

5.14. Serviciile publice trebuie să țină pasul cu stadiul actual de digitalizare, fără a aduce atingere în acest proces drepturilor fundamentale, inclusiv drepturilor lucrătorilor. În ce privește administrația digitalizată, este vizată în special protecția datelor și dreptul de control al propriilor date.

5.15. Serviciile publice trebuie să dispună de competențele și de resursele umane, tehnice, materiale și financiare necesare pentru îndeplinirea sarcinilor încredințate. Pentru ca buna lor funcționare să fie asigurată și în cazul unei situații de urgență legate de o criză, este indispensabil ca ele să dispună de rezerve suficiente în fiecare dintre aceste domenii.

5.16. Organizarea serviciilor publice naționale ține de responsabilitatea exclusivă a statelor membre, aceste servicii fiind esențiale pentru identitatea lor națională. Cu toate acestea, este necesar să fie interoperabile în cadrul sistemului european, la diverse niveluri.

5.17. Cooperarea europeană și aplicarea practică a principiilor serviciilor publice trebuie să facă parte din programul de instruire a tuturor membrilor personalului care exercită funcții publice.

5.18. Trebuie să crească numărul de schimburi de personal între UE și statele sale membre, precum și între statele membre, pentru a integra mai bine nivelurile administrative în sistemul UE pe mai multe niveluri. Ar trebuie să fie posibilă rotația posturilor în domeniul serviciilor publice între statele membre, fără a-i dezavantaja pe cei implicați.

⁽¹⁾ JO C 62, 15.2.2019, p. 155.

5.19. Instituțiile europene care oferă stagii, trebuie să pună la dispoziția membrilor personalului din domeniul serviciilor publice de la toate nivelurile, cursuri de formare privind punerea în aplicare a principiilor serviciilor publice și asigurarea rolului de stabilizatori automați.

5.20. Este esențial ca toate serviciile publice implicate în alocarea de fonduri europene să respecte și să pună în aplicare principiile serviciilor publice.

Bruxelles, 2 decembrie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Christa SCHWENG
